

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 7851
Ημερομ. Κατάθεσης: 25/7/2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 24 Ιουλίου 2025

- Προς:**
1. Τον Υπουργό Ανάπτυξης, κ. Παναγιώτη Θεοδωρικάκο
 2. Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κυριάκο Πιερρακάκη
 3. Την Υπουργό Πολιτισμού, κα Στυλιανή Μενδώνη
- Θέμα:** «Καταρρέει η φιλαναγνωσία; Το βιβλίο απέναντι στη λήθη και την απαξίωση. Ερωτήματα για την επιδείνωση στον κλάδο του βιβλίου, της φιλαναγνωσίας και της αναγνωστικής κουλτούρας»

Κύριοι Υπουργοί,

Το βιβλίο, ως αδιαμφισβήτητος θεμέλιος λίθος του πολιτισμού, της γνώσης και της κριτικής σκέψης, αποτελεί έναν ζωτικό πυλώνα για την πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη κάθε έθνους. Είναι ο φορέας των ιδεών, το εργαλείο για την κριτική σκέψη, το μέσο διατήρησης της ιστορικής μνήμης και ο καταλύτης για τον διάλογο και την πρόοδο. **Η σημασία του, τόσο για την ατομική πνευματική εξέλιξη, όσο και για τη συλλογική, είναι αδιαμφισβήτητη, ανεκτίμητη και διαχρονική.**

Παρά ταύτα, ο κλάδος του βιβλίου στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων των εκδοτικών οίκων και των βιβλιοπωλείων, βιώνει μια παρατεταμένη περίοδο **κρίσης και εγκατάλειψης**, με την Κυβέρνηση να αδιαφορεί να λάβει ουσιαστικά μέτρα στήριξης. Η κατάσταση της αναγνωσιμότητας στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα ανησυχητική και αποκαλύπτει την έλλειψη στρατηγικής και πολιτικής βούλησης για την προώθηση της φιλαναγνωσίας.

Σύμφωνα με πρόσφατα δεδομένα της Eurostat (2024), μόλις το 43% των Ελλήνων πολιτών άνω των 16 ετών δήλωσε ότι διάβασε βιβλία τους τελευταίους 12 μήνες. Αυτό το ποσοστό είναι τραγικά χαμηλότερο από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος ανέρχεται στο 52,8%, καταδεικνύοντας ένα σημαντικό χάσμα. Ακόμη πιο απογοητευτικό είναι το γεγονός ότι μόλις το 4,5% των Ελλήνων δηλώνει ότι διαβάζει 10 ή περισσότερα βιβλία ετησίως. Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος αυτής

της απόκλισης, αξίζει να σημειωθεί ότι σε χώρες όπως η Ισλανδία και το Λουξεμβούργο, τα αντίστοιχα ποσοστά των "σκληρών" αναγνωστών είναι πολλαπλάσια, αγγίζοντας το 35,1% και 24,4% αντίστοιχα. Αυτά τα στοιχεία δεν αποτελούν απλώς αριθμούς, είναι ένας καθρέφτης της πνευματικής υστέρησης και της πολιτιστικής φτώχειας που απειλεί τη χώρα μας και αποτέλεσμα της απουσίας αποτελεσματικών πολιτικών.

Στα κράτη, που ενδιαφέρονται πραγματικά για την μόρφωση του πληθυσμού τους, λαμβάνονται σοβαρά μέτρα για την αύξηση της αναγνωσιμότητας όπως ενδεικτικά:

- **Εθνικά Προγράμματα Φιλαναγνωσίας:** Χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν εξαγγείλει «Εθνικό Έτος Ανάγνωσης» (National Year of Reading) με τη συμμετοχή κυβέρνησης, σχολείων, βιβλιοθηκών και επιχειρήσεων, με στόχο την καλλιέργεια της αγάπης για το διάβασμα από μικρή ηλικία.
- **Διανομή Βιβλίων:** Πρωτοβουλίες για τη δωρεάν διανομή βιβλίων σε παιδιά σε περιοχές με υψηλά ποσοστά παιδικής φτώχειας, όπως συμβαίνει σε ορισμένες πολιτείες των ΗΠΑ.
- **Συνεργασίες με Βιβλιοθήκες και Κοινοτικά Κέντρα:** Ενίσχυση των δημόσιων βιβλιοθηκών ως κέντρων μάθησης και πολιτισμού, με προγράμματα ανάγνωσης, εργαστήρια και πρόσβαση σε ψηφιακούς πόρους.
- **Κίνητρα και διαγωνισμοί ανάγνωσης:** Διοργάνωση διαγωνισμών ανάγνωσης με βραβεία (βιβλία, πιστοποιητικά) για την ενθάρρυνση των νέων αναγνωστών.
- **Κρατική επιδότηση εκδόσεων και τιμών:** Σε ορισμένες χώρες, εφαρμόζονται πολιτικές κρατικής επιδότησης των εκδόσεων ή των τιμών πώλησης των βιβλίων για την προώθηση της μεγαλύτερης και πιο δημοκρατικής πρόσβασης στη λογοτεχνία για όλους τους τομείς του πληθυσμού.

Αναλόγως των κρατών που ενδιαφέρονται να στηρίξουν τον κλάδο του Βιβλίου λαμβάνονται σημαντικά μέτρα στήριξης όπως:

- **Ενιαία Τιμή Βιβλίου:** απαρέγκλιτη εφαρμογή της ενιαίας τιμής βιβλίου, όπως ισχύει σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες (π.χ. Γαλλία, Γερμανία), η οποία συμβάλλει στην προστασία των μικρών βιβλιοπωλείων και στην ενίσχυση της ποικιλομορφίας των εκδόσεων.

- **Φορολογικές ελαφρύνσεις και επιδοτήσεις:** Παροχή φορολογικών κινήτρων ή άμεσων επιδοτήσεων σε εκδοτικούς οίκους και βιβλιοπωλεία, ειδικά για την παραγωγή και διανομή ποιοτικού βιβλίου ή για τη στήριξη ανεξάρτητων επιχειρήσεων.
- **Απλοποίηση διαδικασιών προμηθειών:** Απλοποίηση των διαδικασιών δημόσιων προμηθειών βιβλίων για βιβλιοθήκες και σχολεία, ώστε να μην αποκλείονται μικροί και μεσαίοι προμηθευτές.
- **Πρώθηση εξαγωγών:** Στήριξη της συμμετοχής εκδοτικών οίκων σε διεθνείς εκθέσεις βιβλίου και πρώθηση των μεταφράσεων εκδοτικών έργων σε άλλες γλώσσες.
- **Ψηφιακή Μετάβαση:** Ενίσχυση της ψηφιακής παρουσίας του βιβλίου και των εκδοτών, με προγράμματα για την ανάπτυξη e-books και audiobooks.

Επειδή το βιβλίο είναι αδιαμφισβήτητος θεμέλιος λίθος του πολιτισμού, της γνώσης και της κριτικής σκέψης.

Επειδή ο κλάδος του βιβλίου στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων των εκδοτικών οίκων και των βιβλιοπωλείων, βιώνει μια παρατεταμένη περίοδο κρίσης και εγκατάλειψης από την Κυβέρνηση.

Επειδή τα ποσοστά της αναγνωσιμότητας στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά και αποκαλύπτουν την έλλειψη στρατηγικής και πολιτικής βούλησης για την πρώθηση και την ενίσχυση της φιλαναγνωσίας.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. **Αριθμός Βιβλιοπωλείων:** να μας ενημερώσετε για τον ακριβή αριθμό των εν λειτουργία βιβλιοπωλείων στην Ελλάδα, ανά Περιφέρεια, για καθένα από τα τελευταία πέντε (5) έτη (2020, 2021, 2022, 2023, 2024).
2. **Αριθμός Εκδοτικών Οίκων:** να μας ενημερώσετε για τον ακριβή αριθμό των εν λειτουργία εκδοτικών οίκων στην Ελλάδα, ανά Περιφέρεια, για καθένα από τα τελευταία πέντε (5) έτη (2020, 2021, 2022, 2023, 2024).
3. **Πωλήσεις και Κέρδη:** Ζητούμε αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον συνολικό κύκλο εργασιών (πωλήσεις) και την κερδοφορία (καθαρά κέρδη) τόσο των

βιβλιοπωλείων όσο και των εκδοτικών οίκων στην Ελλάδα για καθένα από τα τελευταία πέντε (5) έτη (2020, 2021, 2022, 2023, 2024).

4. **Μέτρα για την αύξηση της αναγνωσιμότητας:** Δεδομένης της θλιβερής εικόνας της αναγνωσιμότητας στην Ελλάδα, ποιες συγκεκριμένες και μετρήσιμες δράσεις έχει λάβει ή προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση για την ουσιαστική ενίσχυση της φιλαναγνωσίας και την αύξηση της αναγνωσιμότητας βιβλίων;
5. **Μέτρα στήριξης του Κλάδου του Βιβλίου:** Ποια είναι τα απτά σχέδια και οι ενέργειες της Κυβέρνησης για την ουσιαστική στήριξη του κλάδου του βιβλίου στο σύνολό του, πέρα από αποσπασματικές κι αναποτελεσματικές παρεμβάσεις;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης

Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης

Αλέξανδρος Αυλωνίτης

Βουλευτής Κερκύρας

Κυριακή Μάλαμα

Βουλευτής Χαλκιδικής

Γιώτα Πούλου

Βουλευτής Βοιωτίας

Θεοδώρα Τζάκρη

Βουλευτής Πέλλας

Ραλλία Χρηστίδου

Βουλευτής Β3 Τομέα Αττικής